

2. Munkaviszony és egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyok

2.1 A munkaviszony minősítő jegyei:

a, munkaszervezetbe tartozás – hierarchikus viszony

- a munkavállaló a tevékenységét a munkáltató szervezetéhez kötődően végzi, egy meghatározott szervezeti egység beosztottjaként jár el a munkakörébe tartozó feladatok teljesítésekor

b, utasítási jog

- a munkavállaló a munkát a munkáltató utasítása alapján köteles ellátni (a törvény tételesen szabályozza, hogy mely esetekben van lehetőség az utasítás végrehajtásának megtagadására, továbbá mikor köteles megtagadni a végrehajtást)
- ha a munkáltató utasításának teljesítése kárt idézhet elő – és ezt a munkavállaló felismeri – köteles erre felhívni a munkáltató figyelmét, de az utasítást jogszerűen nem tagadhatja meg
- az utasítás a munkavégzés minden fázisára, elemére kiterjedhet

c, személyes munkavégzési kötelezettség

- az alkalmazott helyettest vagy alvállalkozót nem vehet igénybe (ezt el kell különíteni az átírányítástól, amikor a munkavállaló átmenetileg munkakörébe nem tartozó feladatok ellátására, helyettesítésre kötelezhető)

d, rendelkezésre állási kötelezettség

- a munkavállaló köteles az előírt helyen és időben, munkára képes állapotban megjelenni és a munkaidő alatt munkavégzés céljából a munkáltató rendelkezésére állni (nem mentesítő körülmény, ha a munkáltató munkával nem látja el a munkavállalót)

e, rendszeresség

- a munkavállaló egy adott munkakör rendszeres és folyamatos ellátására szerződik, nem pedig egy ügy/feladat ellátására

f, munkakör

- azoknak a feladatoknak, tevékenységeknek az összessége, melyeknek ellátására, elvégzésére a munkáltató az alkalmazottját kötelezheti

g, egyoldalú eltérési lehetőség a munkaszerződéstől

- a munkát végző egyoldalúan kötelezhető olyan feladatok elvégzésére, melyekre a szerződés nem vonatkozik pl.: átírányítás¹, kirendelés², kiküldetés³

h, a munkáltató eszközeinek, erőforrásainak használata

i, a munkavédelem

- a munkaviszony visszerthes ügylet, a munkavégzés mindig ellentételezésre kerül, a munkavállaló nem szívességből dolgozik

j, a munkaidő beosztása, a munkavégzés helyének meghatározása

- munkaviszonyban általában meghatározott a munkaidő és a munkavégzés helye (de nem szükségszerű, pl.: a munkakörbe tartozó feladatok jellege kizárhatja a munkavégzés helyének a munkáltató általi mindig egyértelmű és pontos megjelölését)

k, korlátozott kárfelelősség

- gondatlanság esetén a kártérítés nem haladhatja meg a félhavi átlagkeresetet, kollektív szerződésben is több szempontra (károkozás jellege, gyakorisága, vétkesség foka, munkavállaló beosztása) tekintettel legfeljebb 6 havi átlagkereset összegéig lehet a kártérítés mértékét emelni

l, kockázatviselés

- a működés költségeitől és nyereségétől függetlenül a munkáltatónak fizetnie kell a munkaszerződésben kikötött bért
- hosszabb távon a munkáltatói tevékenység gazdaságossági kondíciói hatással lehetnek a munkaviszony sorsára

2.2 Egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyok

Tartalom

[Főoldal, gyakori kérdések](#)

1. [Az Mt. hatálya](#)
2. [Munkaviszony és egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyok](#)
3. [A munkaviszony keletkezése, a munkaszerződés](#)
4. [A munkaidő, a szabadság, rendkívüli munkavégzés szabályai](#)
5. [A munkaviszony megszűnése](#)
6. [A munkavállaló felelőssége](#)
7. [A munkáltató felelőssége](#)
8. [Szakszervezetek, kollektív szerződés, üzemi tanács](#)
9. [Közalkalmazottak](#)
10. [Köztisztviselők](#)

Ha kérdése van...

Munkajogi kérdéseit e-mail-ben teheti föl az alábbi címen:

info@munkaesjog.hu

Ügyvédi konzultáció:

Ha ügyvédi segítségre van szüksége, partner irodáink készséggel állnak rendelkezésére.

Időpont egyeztetés hétfőtől péntekig 9-16h között:

06-70-433-4225

Hívjon minket bizalommal!

2.2.1 A megbízás szabályai

A megbízás polgári jogi szerződés, melynek keretében a megbízott köteles a megbízó utasításai szerint és érdekének megfelelően a rábízott ügyet ellátni. A megbízott személyesen köteles eljárni, de igénybe veheti más személyek közreműködését is, ha a megbízás jellegével együtt jár vagy a megbízó hozzájárult, vagy a megbízót károsodástól óvja meg.

A megbízó utasítási joga

Amennyiben a megbízó célszerűtlen vagy szakszerűtlen utasítást ad, a megbízott köteles őt figyelmeztetni, ha ennek ellenére is ragaszkodik az utasításához, akkor az utasításból eredő károk őt terhelik. A megbízott a kapott utasítástól csak akkor térhet el, ha a megbízó érdeke ezt megköveteli és az értesítésére nincs lehetőség.

Ellenszolgáltatás

A megbízó díj fizetésére köteles, kivéve, ha a felek viszonyából vagy az ügy jellegéből arra lehet következtetni, hogy a megbízott az ügy ellátását ingyen vállalta. A megbízott a díjat akkor is követelheti, ha eljárása nem vezetett eredményre. A díj csökkenthető illetve a kifizetés megtagadható, amennyiben a megbízó bizonyítja, hogy az eredmény elmaradásáért a megbízott részben vagy egészben felelős. Amennyiben a szerződés a megbízás teljesítése előtt szűnt meg, akkor a megbízott a díjnak a tevékenységgel arányos részét követelheti. A díj egyébként a szerződés megszűnésekor esedékes.

Az ügy ellátásával felmerült költségek a megbízót terhelik, de a megbízott a költségek előlegezésére nem köteles. A szerződés megszűnésekor a megbízott köteles elszámolni és kiadni, amihez a megbízás céljából vagy eredményeképp jutott. A megbízottat költségei és díj követelése biztosítására zálogjog illeti meg.

A megbízás megszűnése

Főszabályként a megbízás a szerződés szabályszerű teljesítésével szűnik meg. A szerződés teljesítés nélkül is megszűnhet, melynek esetei a következők:

- a, valamelyik fél a szerződés felmondja⁴
- b, bármelyik fél meghal vagy a jogi személy jogutód nélkül megszűnik
- c, a megbízó cselekvőképtelenné vagy korlátozottan cselekvőképessé válik illetve a megbízott cselekvőképességét elveszti
- d, a megbízás tárgytalanná válik

Mindkét fél bármikor felmondhatja a szerződést, de a megbízó köteles helytállni a megbízott által már elvállalt kötelezettségeikért, a megbízottnak pedig elegendő felmondási időt kell hagynia, hogy a megbízó az ügy intézéséről gondoskodhassék. Ha a megbízás felmondása alapos ok nélkül történt, az okozott kárt meg kell téríteni, kivéve, ha megbízás ingyenes volt és a felmondási idő is elegendő volt.

2.2.2 A vállalkozás szabályai

A vállalkozás polgári jogi szerződés, melynek keretében a vállalkozó valamely dolog tervezésére, elkészítésére, feldolgozására, átalakítására, üzembe helyezésére, megjavítására vagy munkával elérhető más eredmény létrehozására, a megrendelő pedig a szolgáltatás átvételére illetve díjfizetésre köteles.

Költségek viselése

A vállalkozó a munkát saját költségén végzi el, de köteles a munkát úgy megszervezni, hogy biztosítsa a gazdaságos és gyors befejezést. A munka nem megfelelő megszervezése miatt másnak okozott károkat a mulasztó köteles megfizetni. A díj a vállalkozás teljesítésekor esedékes, a díj biztosítására a vállalkozót zálogjog illeti meg a megrendelő azon vagyontárgyai, amelyek a szerződés következtében kerültek a birtokába. A megrendelő bármikor elállhat, de köteles a vállalkozó kárát megtéríteni.

A megrendelő utasítási joga

A vállalkozó a megrendelő utasításai szerint köteles eljárni, de az utasítás nem terjedhet ki a munka megszervezésére, illetve nem teheti terhesebbé a teljesítést. Ha a megrendelő szakszerűtlen vagy célszerűtlen utasítást, alkalmatlan anyagot ad, a vállalkozó köteles erre figyelmeztetni (ha elmulasztja, a károkért ő felelős), ha a megrendelő az utasítást fenntartja/nem szolgáltat megfelelő anyagot a vállalkozó a szerződéstől elállhat, amennyiben nem áll el, akkor a megrendelő kockázatára köteles a munkát elvégezni. A munkát nem végezheti el, ha élet – és vagyonbiztonságot veszélyeztetne illetve jogszabályt vagy hatósági rendelkezést sértene. A megrendelő a munkát és a felhasználásra kerülő anyagot ellenőrizheti, jogszabályban meghatározott esetekben pedig ellenőrizni köteles. A vállalkozó köteles a szolgáltatott dologról a felhasználáshoz, fenntartáshoz szükséges tájékoztatást megadni. (Amíg a vállalkozó ennek nem tesz eleget, addig a megrendelő nem köteles a díjat megfizetni)

A vállalkozás speciális esetei

Építési szerződés, szerelési szerződés, tervezési szerződés, kutatási szerződés⁵.

¹ *átírányítás*: a munkáltató utasítása alapján, eredeti munkakör helyett, vagy eredeti munkakör mellett más munkakörbe tartozó feladatok ellátása ideiglenesen

² *kirendelés*: a munkavállaló a munkáltatók között létrejött megállapodás alapján, más munkáltatónál történő munkavégzésre is kötelezhető, amelyért a munkavállalót a munkaszerződés szerinti munkabér illeti meg (eltérő megállapodás hiányában)

³ *kiküldetés*: a munkáltató gazdasági érdekében ideiglenesen, a szokásos munkavégzési helyén kívüli munkavégzésre kötelezheti a munkavállalót

⁴ A felmondás ingyának korlátozása vagy kizárása semmi

A munkaviszony jogának korlátozása vagy kizárása semmis.

⁵Lásd 1959. évi IV. törvény A polgári törvénykönyvről

Copyright © 2009 munkaesjog.hu. Minden jog fenntartva! Munkajog